

GOSPODARSKO STANJE V OBČINI

V podobnem položaju smo kot vse slovensko gospodarstvo

Gospodarstvo v občini Grosuplje se srečuje s podobnimi problemi kot celotno slovensko gospodarstvo. V tej informaciji so zajeti vsi razpoložljivi podatki o gibanjih do konca meseca maja 1991. V strnjeni obliki moram opozoriti na osnovne kazalce gospodarskih aktivnosti:

1. Rast industrijske proizvodnje

Obseg proizvodnje se znižuje kontinuirano že 5 let in ob takšnem trendu je pričakovati, da bo ob koncu leta proizvodnih 35 - 40 % manj izdelkov kot leta 1985. Kovinska, strojna in elektroindustrija je v zadnjih 4 letih prepolovila svojo proizvodnjo. Samo v letu 1990 je industrijska proizvodnja v občini v primerjavi s preteklim letom upadla za 28,3 %. Rast industrijske proizvodnje je bila iz tromesečja v tromesečje bolj negativna. To tendenco potrjuje tudi nivojski indeks prvih 4 mesecev 1991 v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta. Indeks znaša 88,1.

Za primerjavo lahko povem, da je republiški indeks 88,8, v občinah ljubljanske regije pa 90,5. Nedvomno pozitiven pojav pa je zmanjševanje zaloga izdelkov za 17 %. Še v letu 1990 so bili v primerjavi z letom 1989 za 11,5 % večji.

2. Zunanjetrgovinska menjava

Na zunanjetrgovinsko menjavo in delež prihodkov, doseženih na tujih trgih v poslovnih prihodkih, močno vpliva zamrznjeni tečaj. Celoten izvoz v občini v letu 1990 je bil v primerjavi z letom 1989 za 2,5 % večji, celoten uvoz pa za 16,8.

Po več letih se je v Sloveniji pojavil zunanjetrgovinski deficit. V prvih 5 mesecih letošnjega leta znaša stopnja pokrivanja le 45,4, kar je najnižja stopnja doslej. Dramatičen padeč

stopnje pokritja je v bistvu sprosteval uvoza, ki je v glavnem povečal potrošnjo, ni pa povečal novoustvarjene vrednosti in izvoza. Skupni izvoz je v prvih 4 mesecih letošnjega leta za 15,5 % manjši, uvoz pa za 6,5 % večji.

3. Zaposlenost

Podatki za leto 1990 še ne dajejo prave slike o stanju zaposlenosti v družbenem sektorju, saj so se nekateri večji premiki pri zmanjševanju zaposlenih pojavili šele konec leta 1990. Konec leta 1990 je bilo na Zavodu za zaposlovanje v Grosupljem prijavljenih 465 oseb. Konec aprila tega leta imamo v regiji že 18.000 nezaposlenih, od tega v občini 756 (iskalci prve zaposlitve 162, nezaposleni zaradi stečaja 191, iskalci zaposlitve stari do 26 let 375, težje zaposlivi 105). S tem se je število zaposlenih v letu 1990 iz 6.748 do aprila tega leta znižalo na 5.618 oseb.

4. Investicije

Popolno mrtvilo na področju investicij opozarja na nestimulativen ekonomski sistem, ki v ničemer ne vzpodbuja naložb, ne v družbenem ne v privatnem sektorju. Za primerjavo lahko povem, da je v ljubljanski regiji 7.500 podjetij, ki imajo prijavljenih vsega skupaj 97 investicij v industriji. Pogoji bank za najetje investicijskih kreditov daleč presegajo sposobnost gospodarstva. Od obljubljenih investicij v gospodarstvu (Ur. l. RS 45/90) ni ničesar, kljub večkratnim urgencam in pobudam, ki smo jih posredovali pristojnim institucijam. Republiški izvršni svet bi moral razpisati natečaj za predložitev programov za sofinanciranje investicij, vendar tega natečaja do konca maja nismo videli. Verjetno izvršni svet Republike Slovenije s pridom uporablja le 14. člen sklepa o kriterijih (Ur. l. RS, 7/91), kjer gre za izjemne primere in in-

tervencije, za katere ni potreben noben program.

Izvršni svet Skupščine občine Grosuplje odločno nasprotuje temu, da posamezni sekretariati interno, brez javnega natečaja oziroma obveščanja ter brez kriterijev, dodeljujejo sredstva za vzpodbujanje programov.

5. Likvidnost

je katastrofalna. Na seznamu podjetij s blokiranimi žiro računi ima SDK konec aprila evidentiranih 127 podjetij iz naše regije. Izredne likvidnostne težave, ki so posledica nedisciplin pri plačevanju in popolnega izničenja poslovne morale, predstavljajo danes največji problem v gospodarstvu. Prav tako Izvršni svet Skupščine občine Grosuplje ne podpira zakonodaje v stečajnem postopku, ki privede v stečajni postopek tudi taka podjetja, ki imajo večje terjatve od obveznosti. S pobudo smo zahtevali sprememo zakona o stečajnem postopku na tem področju. Najbolj tragično je stanje na področju plačevanja računov; samo še borih 14 % podjetij ima kolikor tolikov v redu plačane račune, vsi ostali posvečajo pretežni del svojih moči izterjavi računov, namesto da bi se ukvarjali z razvojem firme ter drugimi problemi firme.

6. Pristojnosti in odgovornosti občine do občinskega gospodarstva

S prehodom na tržno gospodarstvo se zmanjšuje vloga države v gospodarstvu. Le-ta naj bi se kazala le še skozi urejanje bistvenih odnosov v gospodarstvu, nikakor pa ne naj država ne bi utikala v vsako področje. Velik problem so manjkajoči zakoni o privatizaciji in denacionalizaciji. Občina kot taka, ima vsekakor lahko indirekten vpliv na občinsko go-

spodarstvo kot celoto, saj z različnimi programi razvija podjetništva, družinskih kmetij s kmečkim turizmom in dopolnilnimi dejavnostmi lahko posredno vpliva in blaži nezaposlenost in pomaga pri restrukturiranju manjših podjetnikov in obrtnikov.

Po drugi strani, s financiranjem v infrastrukturne objekte (zlasti PTT, ceste) in s pridobivanjem in opremljanjem zemljišč za gospodarstvo in obrtovo, lahko izboljšuje pogoje gospodarjenja.

Takšno vlogo občinske vlade je omogočila integralnost proračuna, saj so sredstva, ki so se prej zbirala prek številnih davkov in prispevkov skoncentrirala na enem mestu. Odločanje o njihovi razdelitvi pa je prav tako v pristojnosti vlade. V tem je vsa moč in nemoč vlade in tudi odgovornost za razvoj občinskega gospodarstva.

6. Občinski program pri uvajanju projektov za reševanje gospodarstva in nezaposlenosti

se izvaja s pomočjo:
- programa svetovanja in izobraževanja v kmetijstvu
- programa varstva kmetijskih zemljišč in
- programa razvoja podjetništva, družinskih kmetij s kmečkim turizmom in dopolnilnimi dejavnostmi.

V letu 1991 bomo iz občinskega proračuna namenili za navedene programe približno 6,7 mio din. Prva dva programa se izvajata tekoče, za tretji program razvoja podjetništva in kmetijstva pa bo na voljo iz proračuna 4,5 mio din, ki pa jih bomo z ugodnimi kreditnimi aranžmaji skušali podvojiti. Iz tega področja bomo v mesecu juliju razpisali javni natečaj skupaj z banko. Poleg omenjenih programov imamo še v mislih ustanovitev občinske agencije za dokapitalizacijo in reaktiviranje domačega kapitala, ki bo pripomogla le razvoju podjetništva in gospodarske infrastrukture in pripomogla k razvoju podjetništva. Osnovni namen agencije bo reaktiviranje domačega kapitala, saj še nekaj časa ni moč računati na tuj kapital. FRANC AHLIN

Koliko zasebnih podjetij imamo

Po poročilih Službe družbenega knjigovodstva RS Slovenije - Podružnica Ljubljana - Ekspozitura Grosuplje ima v občini Grosuplje odprtih 208 podjetij v zasebni lastni žiro račune za redno poslovanje. Zaključni račun za leto 1990 je predložilo 70 podjetij v zasebni lastni. V ustanavljanju je 107 zasebnih podjetij.

Dejavnost	Število registriranih podjetij	Število podjetij v ustanavljanju
Industrija	19	4
Kmetijstvo in gozdarstvo	1	2
Gradbeništvo	133	
Promet in zveze	1	1
Trgovina	4	4
Gostinstvo in turizem	14	13
Obrtne in osebne storitve	3	2
Stan. komunalna dejavnost	73	23
Finančne, teh. in poslov. storitve	1	2
Izobraž., znanost, kultura		
Skupaj:	202	107

Nadalje ugotavljamo, da ima od 208 podjetij v zasebni lastni smo 100 podjetij dovoljenje po 147. členu Zakona o podjetjih, da so izpolnjeni pogoji glede tehnične opremljenosti in varstva pri delu ter glede varstva in zboljševanja človekovega okolja in da so izpolnjeni tudi drugi pogoji, predpisani v skladu z zakonom. Upravni organ nadalje tudi nima na razpolago podatkov po številu zaposlenih v zasebnih podjetjih.

Vodstvo podjetij v zasebni lastni upravni organ o svoji problematiki ne seznanja. Z nekaterimi razvojnimi težnjami je bil upravni organ seznanjen ob dajanju informacij glede vlaganja zahtevkov za pridobitev sredstev iz proračuna Republike Slovenije torej s tistimi, ki pridejo v poštev oz. so iz območja opredeljena v odloku o območjih, ki se štejejo za demografsko ogrožena območja v Republiki Sloveniji v obdobju 1991 do 1993 (Uradni list RS, št. 6/91).

Ugotavlja se torej, da so številna zasebna podjetja ustanovljena, niso pa še pričela poslovati oz. so jih občani ustanovili zaradi eventualnih zagotovljenih možnosti zaposlitve sebe ali družinskih članov, ali pa iz stališča, da je bilo ustanavljanje zasebnih firm v preteklem letu in v začetku letošnjega leta odločitev razmišljajočih ljudi, vendar brez konkretnih programov in videnj za delovanje in razvoj.

MILAN VRHOVEC,
Oddelek za gospodarstvo

PISMA BRALCEV

Odmev na članek o komunalni

Vaš članek v zvezi z našo komunalno naravnost bode v oči: za 3 milijone terjatev, tisoč toženih, pa niti besede o tem, zakaj?! Slovenci ponavadi plačujemo, kar smo naročili, kar smo dolžni? Pobiranje smeti pa ne plačujemo tisti, ki odvoza ne koristimo. V pretežni večini smo to kmetje, ki imamo gnojnice in peči. Napišite kaj o tem sistemu pravice, ki nam rubi pokojnine za neizvršeno del. To bi bilo vredno novinarja! RUDI HLEBEC

Novo in staro na skupščini

Z zadnjjo sejo občinske skupščine se je začelo dolgo vroče poletje, ki se je že naslednji dan spremenilo še v dolgo mučno vojno, ki nas očitno čaka v razdruževanju z lažnivci in nasilnimi dediči jugoboljševizma. No, seja je še zmeraj potekala v duhu znamenitega slovenskega zdravarstva, v katerem zna posameznik zaradi ozkega osebnega interesa zavirati napredek občega.

K sreči se je grosupeljski župan R. Rome že izuril, kako konfliktno situacijo reševati na kratko, a demokratično. Tokrat je občinske poslance pogostil s šampanjcem »Independence« (Neodvisnost), potem ko jim je namenil kratek, jednat nagovor o neodvisnosti.

Predstavniki kmetov so želeli hiter sprejem novega odloka o tržnem in sejemskem redu, ki naj bi zlasti zvišal kazni, se pravi, omejil neloyalno konkurenco.

V tem so delno uspeli, kazni bodo zvišane, osnutek odloka pa se je spremenil v predlog.

Nekoliko so kmetje bili spet v opreki z zelenimi: šlo je za agromelioracije. Zeleni niso proti njim, zavzemajo pa se za strokovno nadzorovano ohranjanje naravnih dragocenosti, tistih, ki jih nasilni agrotehnični ukrepi utegnejo za zmeraj izbrisati iz narodove naravne dediščine. Kdo bi jim lahko oporekal?

Ena najbolj častitljivih kranjskih mest, Višnja Gora, je z odlokom skupščine s pravo svetlobno hitrostjo, (v petih minutah razprave) postala zaščitena kulturni spomenik. Vsa čast prepričljivim predlagalcem!

Kot resnično problematična se je pokazala usoda oddelka za strojništvo na srednji tehnični šoli v Ivančni Gorici, smer oblikovalcev kovin. Do težav je prišlo zaradi premajhnega vpisa učencev za šolsko leto 1991/92 v ta program, zato šoli grozi, da programa v naslednjem šolskem letu ne bo mogla izvajati in bo 23 že vpisanih učencev ostalo brez šolanja, kar pa ni edino hučo: brez dela bodo ostali pedagoški delavci, delavnice in oprema pa bo šla vnemar...

Milena Vrenčurjeva, ravnateljica šole, je v pravem dramatičnem apelu prepričljivo pripravila poslanke do tega, da so se skoraj do zadnjega enotno zavzeli za ohranitev oddelka, in naložili izvršnemu svetu, naj napraska denar za njegov nadaljnji obstoj, sama šola pa da bo dotlej poskrbela za propagando in spremenjeni program oddelka.

Treba je seveda reči, da občinska vlada ni tiskarna denarja; nekemu bo morala denar odtegniti... S skupnim denarjem je zmeraj tako: vsak od nas razume, kako je, če si kot posameznik brez denarja, malokdo pa razume, da je lahko v istem položaju tudi skupnost. Sicer pa, po tej vojni bo, prosto po Kučanu, vse drugače.

Ž.K.

Delegatska vprašanja

Cesta Mlačevo - Zdenska vas

Jože Miklič, KS Mlačevo, je kot predsednik komisije za modernizacijo regionalne ceste Veliko Mlačevo - Zdenska vas glede na neuspeli sestank med krajinami in Republiško upravo za ceste in glede za tradicionalno ponavljanje tega primera posredoval predlog, da naj se na naslednjem sestanku, ki bo v torek, 4. 6. 1991, zapiše zapisnik. To pa predvsem zaradi tega, ker do danes do Republiške uprave za ceste nimajo nobenega pravega zagotovila za ureditev te zadeve. Rezultat naj bo zapisan tudi v Naši skupnosti.

Odgovor Oddelka za prostor (Anton Hajdinjak): Na sestanku pri pomočniku direktorja Republiške uprave za ceste, dne 4. 6. 1991 smo predstavniki občine Grosuplje pregledali in utrdili plane Republiške uprave za ceste na področju naše občine. V drugem delu sestanka smo se pogovarjali o najbolj perečih problemih na regionalnih cestah v občini Grosuplje, med drugim tudi o modernizaciji ceste Veliko Mlačevo - Zdenska vas. Ugotovili smo, da je v planu Republiške uprave za ceste za leto 1991 modernizacija odseka Veliko Mlačevo - Račna (makadamski del). Planiranih je 7.000.000,00 din, predračunska vrednost del je 14.000.000,00 din, tako da je predvidena modernizacija 1000 m vozišča od cca 2500 m. Podpis pogodbe je v teku, rok za pričetek gradnje pa je 24. 6. 1991.

KS Temenica

Tone Hribar, KS Temenica: Zakaj še vedno ni urejeno odvodnjavanje magistralne ceste pri Družbenem domu v Temenici? Na kakšen način so nekatere krajevne skupnosti »nerazvite« in kako se razlikuje krajevna skupnost Temenica od nerazvitih krajevnih skupnosti?

Odgovor Oddelka za prostor (Anton Hajdinjak):

Ker gre za odvodnjavanje regionalne ceste, bi pri reševanju tega problema moral sodelovati tudi upravljalec te ceste, to je Cestno podjetje Ljubljana. Če pa gre za manjša dela, je možno, da se ta problem reši v sodelovanju med občino Grosuplje in KS Temenico. O tej zadevi že potekajo razgovori.

Cesta Zagradec - Ambrus

Jože Perko, KS Ambrus: Krajevno skupnost zanima, kdaj se bo pričela gradnja ceste Zagradec - Ambrus, saj bi bilo potrebno novo traso urediti še pred pričetkom zime, da ne bi prišlo do kakšne hušje nesreče. Predlagajo, naj bi sredstva, zbrana v ta namen, čimprej izkoristili.

Odgovor Oddelka za prostor (Anton Hajdinjak):

Za rekonstrukcijo ceste Zagradec - Ambrus so pripravljene projekti, pripravljena je lokacijska dokumentacija, zataknilo pa se je pri pridobivanju zemljišč

v delu, kjer je predvidena sprememba trase (ovinek v vasi Grintovec). Strankam je bilo ponudeno drugo zemljišče, vendar so prizadete stranke zahtevale nadomestna zemljišča v razmerju 1:5. Ugotovljeno je bilo, da ni potrebe in da niso izgubljena tako kvalitetna zemljišča oziroma dvorišča, da bi bili lastniki upravičeni do teh zahtev. To dejstvo je potrjeno tudi iz pridobitvenih cenitev. Upravni organ vodi postopek ugotovitve javnega interesa in nadaljnje razglasitve. V primeru, da bodo stranke odstopile od prej predlaganih predlogov, bo upravni organ sklenil menjalne pogodbe. Ko bo problem s pridobivanjem zemljišč rešen, bo Zavod za PKSU Grosuplje, ki skrbi za izvajanje investitorskih del, pridobil potrebna dovoljenja ter izbral izvajalca del.

Romi pri Globočcu

Jože Perko, KS Ambrus: Sedanja lokacija Romov, ti so v neposredni bližini vodovoda Globočec, ni najbolj primerna. Romi imajo veliko starih avtomobilov, ki onesnažujejo vodo v Globočcu. Tu so naseljene 3 družine in bi jih bilo zaradi navedenih razlogov potrebno preseliti na primernejšo lokacijo.

Odgovor Oddelka za gospodarstvo (pripravil Center za socialno delo Grosuplje):

Prizadevanja za ustrezno rešitev naselitve Romov v KS Zagradec potekajo že vrsto let, vendar zaradi nasprotovanja krajanov doslej niso bila uspešna. Januar

ja 1983 je Oddelek za urbanizem in gradbene zadeve občine Grosuplje izdal potrdilo o prigraditvi del na zemljišču parc. št. 1545 k. o. Zagradec za prestavitev dveh mobilnih kontejnerjev. Do realizacije ni prišlo zaradi protestov in groženj krajanov, kljub temu, da so bila za to lokacijo pridobljena vsa potrebna soglasja in je bila tudi iz urbanističnega, torej strokovnega vidika, povsem primerna. Romi so se takrat naselili na sedanji lokaciji v Kuželjevcu, za katero je bilo izdano začasno soglasje za postavitve lesene barake oz. mobilnega kontejnerja, istočasno pa so tekla prizadevanja za določitev stalne lokacije. V letu 1989 je Zavod za urbanistično načrtovanje na zahtevo IS izdelal urbanistično mnenje ozi-

Kontejnerji v Ivančni Gorici

Andrej Herbec, KS Ivančna Gorica, je želel vedeti, kaj je z namestitvijo kontejnerjev v krajevni skupnosti Ivančna Gorica. Krajinari so uredili lokacijo, kontejnerjev pa kljub občinskemu odloku še vedno ni.

Odgovor Oddelka za prostor (Anton Hajdinjak): Postavitev kontejnerjev za zbiranje odpadkov je naloga Komunalnega podjetja Grosuplje: 13. 6. 1991 bo ogled lokacij za postavitve kontejnerjev, po ogledu pa se bodo predstavniki Komunalnega podjetja in KS Ivančna Gorica dogovorili za postavitve kontejnerjev.